

ANDRZEJ KIERZEK¹

Jan Maj (1925–1998) – dr med., specjalista otorynolaryngolog Górnego Śląska. Przyjacielowi – ze wspomnieniem

Jan Maj (1925–1998) – Doctor of Medicine, Specialist Otorhinolaryngologist
in Upper Silesia: To a Friend – with a Memory

¹prof. zw. dr hab. n. med. – em. kierownik Zakładu Klinicznych Podstaw Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, <https://orcid.org/0009-0006-1486-2412>

ABSTRAKT

Na wstępie przedstawiono krótki życiorys dra med. Jana Maja (1925–1998), jednego z wybitniejszych otorynolaryngologów Górnego Śląska w drugiej połowie XX w. Uwzględniono jego pracę w czynnej służbie wojskowej, w Klinice Otolaryngologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze i – potem – w Katowicach, a wreszcie pracę na stanowisku ordynatora otorynolaryngologii w Szpitalu Wojewódzkim w Tychach. Krótko zanalizowano dysertację doktorską dra Maja z 1968 r. o ocenie leczenia zachowawczego perlaków ucha środkowego. Wspomniano go też jako inicjatora kompendium pt. *Zespoły chorobowe z objawami laryngologicznymi*, które zostało wydane drukiem przez jego syna, Piotra (także otolaryngologa), dopiero w 2013 r. W artykule zamieszczono opinie o drze Janie Maju, wyrażone przez prof. Tadeusza Ceyepka i dra Zbigniewa Świerczyńskiego, a także ukazano życie rodzinne dra Maja. Na końcu autor tego wspomnienia, który był jego uczniem, dokonał oceny jego osobowości – przedstawił go jako człowieka niezmiernie rzeczowego, życzliwego i koleżeńskiego.

Słowa kluczowe: historia polskiej otorynolaryngologii, historia medycyny Górnego Śląska

ABSTRACT

The introduction presents a brief biography of Dr. Jan Maj, MD (1925–1998), one of the most prominent otolaryngologists in Upper Silesia in the second half of the twentieth century, including his work in active military service, at the Otolaryngology Clinic of the Silesian Medical University in Zabrze and later in Katowice, and finally as Head of Otolaryngology at the Provincial Hospital in Tychy. His 1968 doctoral dissertation on the evaluation of conservative treatment of middle ear cholesteatoma is briefly analyzed. He is mentioned as the initiator of the compendium *Zespoły z symptomami laryngologicznymi* (*Disease syndromes with laryngological symptoms*), which was published by his son, Piotr, also an otolaryngologist, only in 2013. Reviews of Dr. Jan Maj by Professors Tadeusz Ceypek and Dr. Zbigniew Świerczyński are included. His family life is depicted. Finally, the author of this memoir, who was a student of Dr. Jan Maj, provides an assessment of his personality, presenting him as an extremely down-to-earth, kind, and friendly man.

Keywords: history of Polish otorhinolaryngology, history of medicine of Upper Silesia

1. Jan Maj (1925–1993). Zbiory dra med. Piotra Maja

Jednym z wybitniejszych otorynolaryngologów Górnego Śląska w drugiej połowie XX stulecia był dr med. Jan Maj. Urodził się 4 czerwca 1925 r. w Szewnej [1], był synem Stanisława i Bronisławy. W Szewnej ukończył sześciolletnią szkołę podstawową, a w 1938 r. rozpoczął naukę w Gimnazjum Ogólnokształcącym w Ostrowcu Świętokrzyskim, przerwaną po pierwszym roku przez działania wojenne. Lata okupacji niemieckiej spędził przy rodzicach w Szewnie. Uczestnictwo w tajnym nauczaniu umożliwiło mu na ukończenie drugiej, trzeciej i czwartej klasy gimnazjalnej. Po wyzwoleniu dalej uczęszczał do liceum typu przyrodniczego w Ostrowcu Świętokrzyskim, które ukończył maturą w 1946 r. Studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Poznaniu odbył w latach 1946–1952, uzyskując 14 sierpnia 1953 r. dyplom lekarza nr 839/53 [2–3].

W 1952 r. został powołany do czynnej służby wojskowej. Ostatnim etapem jego wojskowego zatrudnienia było stanowisko zastępcy epidemiologa Śląskiego Okręgu Wojskowego. Na własną prośbę zwolniono go ze służby wojskowej w grudniu 1957 r.; dosłużył się stopnia kapitana. W późniejszych latach jeszcze wielokrotnie był powoływany na ćwiczenia wojskowe, ostatecznie awansowano go na stopień majora.

W lutym 1958 r. podjął pracę jako wolontariusz w Klinice Laryngologicznej Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze, jednocześnie znalazł zatrudnienie etatowe w charakterze lekarza zakładowego w górnictwie

służbie zdrowia. W tym czasie wraz z całą rodziną osiadł w Gliwicach. Ciekawi fakt, że dr Maj musiał podlegać weryfikacji Wojewódzkiej Komisji Weryfikacyjnej dla Lekarzy i Lekarzy Dentystów w Katowicach. Weryfikacja została dokonana 21 lipca 1960 r. i wypadła pozytywnie [4].

Specjalizację pierwszego stopnia z otorynolaryngologii dr Maj uzyskał 8 kwietnia 1961 r. Kierownik specjalizacji i jednocześnie specjalista wojewódzki z tej dziedziny w opinii dopuszczającej do egzaminu napisał:

Lek. Maj Jan w czasie specjalizacji pracował bardzo dobrze, przeszedł wszystkie wymagane działy, posiada odpowiednie przygotowanie praktyczne i teoretyczne. Stale korzystał z biblioteki klinicznej, posiadającej obszerną najnowszą literaturę fachową. Jest dobrze przygotowany, zasługuje w pełni na dopuszczenie do egzaminu specjalizacyjnego. Podejście do chorych bardzo dobre. Koleżeński, pod względem moralnym i społecznym bez zarzutu. Prof. dr Tadeusz Ceypek [5].

Po odbyciu odpowiednich stażów specjalizacyjnych, m.in. z onkologii, neurologii, chirurgii, chorób wewnętrznych [6–7], przystąpił do egzaminu specjalizacyjnego na drugi stopień. Od komisji egzaminacyjnej, w skład której wchodził: prof. Tadeusz Ceypek, doc. Wacław Kuśnierczyk, dr med. Kazimierz Szymczyk i dr med. Anna Jasieńska, otrzymał 20 pytań. Jego odpowiedzi oceniono na bardzo dobry, co zwolniło go z egzaminu praktycznego. 8 kwietnia 1965 r. został specjalistą drugiego stopnia z otorynolaryngologii. Wtedy otrzymał etat w Klinice Otolaryngologii w Zabrze, a po przeniesieniu Kliniki – w Katowicach, gdzie naukowo spełniał się jako asystent, później adiunkt [8].

W 1968 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy pt. *Ocena leczenia zachowawczego nabytych perlaków ucha środkowego* [9], której promotorem został prof. dr hab. Tadeusz Ceypek [10, s. 13, 17]. Praca ta oparta została na materiale dotyczącym 185 chorych leczonych w Klinice Otolaryngologicznej w latach 1961–1963 z wykorzystaniem 157 pozycji literatury prawie wyłącznie obcojęzycznej. Doktorant wysnuł m.in. takie wnioski, że: nabyte perlaki stanowią ok. 25% wszystkich przewlekłych schorzeń ucha środkowego; leczenie zachowawcze należy przeprowadzać zwłaszcza w tych przypadkach, w których istnieje możliwość dokładnego skontrolowania całej jamy perlaka; wreszcie, że starannie przeprowadzone leczenie zachowawcze doprowadza do wyleczenia w ok. 60% oraz poprawia słuch w ok. 49% wszystkich przypadków. Doktor medycyny Jan Maj wspólnie z synem Piotrem (o którym w dalszej części pracy) przez wiele lat opracowywali obszerne, liczące prawie

Życiorys.

Urodzony dnia 4 marca 1925 r. w Świdnie powiat Opole, gdzie ukończył 6 klas szkoły podstawowej. W 1938 r. rozpoczynając naukę w Gimn. Ogólnokształcącym w Ostrowcu. Po ukończeniu pierwszej klasy, okazał naukę porażką, nie okazywał się. Na koniec tajnego nauczania do roku 1945 przerobieniem III, III i IV klas gimnazjum, a po uzyskaniu II i III klas liceum. W 1946 r. po ukończeniu egzaminu wstępnego rozpoczynając studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego. W 1952 roku otrzymał dyplom lekarza i zastąpił powołany do służby wojskowej, którą odbywał na różnych stanowiskach do 1957 r. W 1958 rozpoczął pracę na Klinice Laryngologii, St. A. M. wypracowując rocznie specjalizację z laryngologii. Po zwróceniu dyplomu lekarza w listopadzie 1961 r. W 1954 roku ożenił się. Ma 2 dzieci.

Jan Maj

2. Życiorys Jana Maja, b. daty. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

WOJEWÓDZKA KOMISJA WERYFIKACYJNA
dla Lekarzy i Lekarzy Dentystów
w Katowicach

Załącznik nr 1
do instr. Min. Zdr. nr 1059

Oznaczenie Komisji

PROTOKÓŁ Nr 3668/L/47
(Nr akt rejestr. rok)

z posiedzenia odbytego w dniu 1 lipca 1960 r.

Nazwisko i imię Obecni: Własnoręczny podpis

Dr. Wasilewski Witold
Waliczek Jerzy
Prof. Zaleski Władysław
Dr. Chrobok Ryszard
Dr. Bonikło Jan

Przewodził: Dr. Wasilewski Witold
Protokółował: Waliczek Jerzy

Komisja rozpatrzyła sprawę ob. Maj Jan (imię i nazwisko)
Stanisław ur. 4.6.1925r. Szewna (imię rodziców, data i miejsce urodzenia)

Po zbadaniu dokumentów rejestracyjnych oraz

Komisja postanowiła zweryfikować jako lekarza (zgodnie z art. 106 ustawy z dnia 14.8.1953 r. o zweryfikowaniu lekarzy i lekarzy dentystów)

ZASADNIENIE: Sygn. S. L. 4. z dnia 14.8.1953 r. z dnia 14.8.1953 r. z dnia 14.8.1953 r.

Członkowie Komisji ob. nie (imię i nazwisko)

zajął następujące stanowisko (treść stanowiska i uzasadnienie)

Podpisy:

Druk. P. Szpital Pruszków zam. 267/59 192 008

4. Protokół Wojewódzkiej Komisji Weryfikacyjnej dla Lekarzy i Lekarzy Dentystów w Katowicach 839/53 nr 3648/L/47 z 1 lipca 1960. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

3668

Łopnia!

AKADEMIA MEDYCZNA
w Poznaniu
L. 839/53.

DYPLOM

Obywatel Maj Jan

urodzony dnia 4 m-ca marca r. 1925
w Poznaniu

po odbyciu studiów na Wydziale Lekarskim w latach od r. 1946 do r. 1952 i złożeniu przepisanych egzaminów otrzymał tytuł lekarza, stanowiący dowód ukończenia szkoły wyższej i uprawniający do ubiegania się o stopień kandydata nauk oraz o prawo wykonywania zawodu w myśl przepisów prawnych obowiązujących w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Poznań dnia 14 sierpnia 1953 r.
nazwa miejscowości i data

(-) Prof. dr R. Drewno (-) Prof. dr F. Dzieniś
DZIEKAN m. p. 2. REKTOR
Dziękuję bardzo z godłem

Wzór zlec. CWD – W-wa, Bielańska 18. Zam. 5962/51/1k

3. Dyplom lekarza Akademii Medycznej w Poznaniu nr 839/53 z 14 sierpnia 1953. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

5. Zaświadczenie specjalizacyjne II stopnia w dziedzinie laryngologii Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej z 8 kwietnia 1965. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

500 stron kompendium pt. *Zespoły chorobowe z objawami laryngologicznymi*, zawierające wnikliwe i niezwykle rzeczowe, oparte na szerokich – także nowoczesnych – źródłach opracowanie 531 zespołów. Praca wyszła spod prasy drukarskiej pod redakcją i w opracowaniu Piotra Maja, w Wydawnictwie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w 2013 r. Kierownik Kliniki Otolaryngologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, prof. Eugeniusz Ziętek, chwalił wysoki profesjonalizm, niezwykle zwięzłość i klarowność dzieła o ponadczasowych walorach naukowych. We wstępie do dzieła Piotr Maj wspominał, że „bezpośrednią inspiracją do [jego] powstania [...] była idea stworzona przed laty przez [...] jego ojca – dr. med. Jana Maja. [...] Z najwyższą wdzięcznością wspominam Jego nieocenioną pomoc, nieustanne wsparcie i wnikliwe uwagi w trakcie realizacji tego przedsięwzięcia. Był dla mnie wzorem, autorytetem i pierwszym recenzentem” [11, s. 7]. Są to piękne wyrazy wdzięczności syna.

Doktora Jana Maja jako adiunkta zapamiętał dobrze dr med. Zbigniew Świerczyński, znany otorynolaryngolog średniego pokolenia. W korespondencji do autora niniejszej publikacji wspominał:

Traktował mnie po ojcowsku, nie mówił za wiele, ale jego uwagi, szczególnie w okresie przygotowania chorego do terapii, zwłaszcza onkologicznej były niezwykle trafne. Oparte były na głębokiej wiedzy, doświadczeniu, ale i życzliwości dydaktycznej wobec młodego kolegi. Z podziwem obserwowałem jego kunszt chirurgiczny asystując w przeprowadzanych przez Niego operacjach. Oceniając nagle przypadki, uczył jednocześnie rozwiązywania pro-

blemów diagnostycznych i terapeutycznych, szczególnie chirurgicznych tak dokładnie, że po niedługim czasie z powodzeniem mogłem dyżurować. W razie potrzeby zawsze wspomagał mnie «pod telefonem» [...] [12].

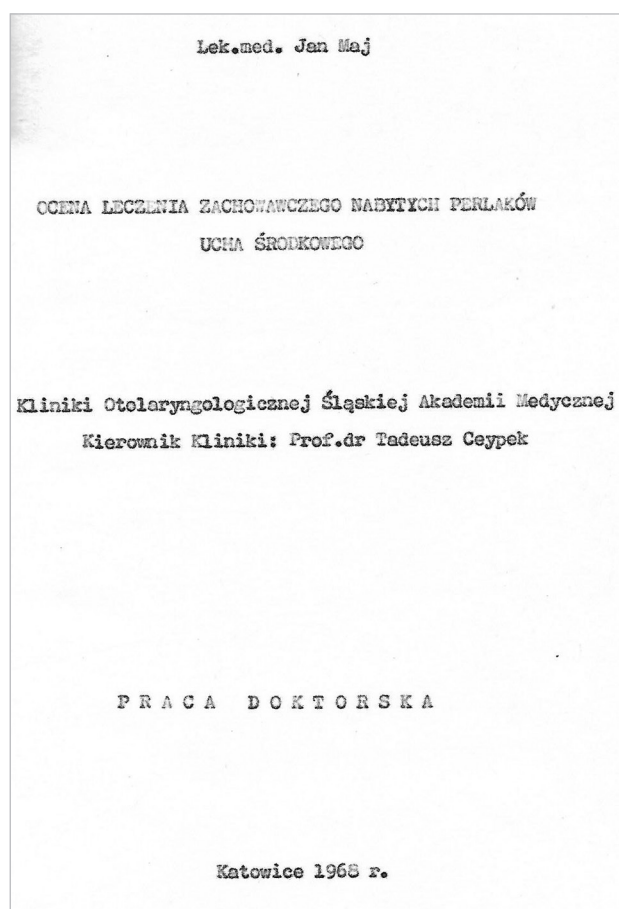
Ów list dr med. Zbigniew Świerczyński zakończył słowami: „Zachowuję mojego Mistrza w pamięci z wielką wdzięcznością. Wiedza, którą mi przekazał przez długie lata była ogromnie przydatna w okresie pełnienia stanowiska ordynatora oddziału otorynolaryngologicznego w Bielsku-Białej w randze szpitala wojewódzkiego [12].

W 1971 r. dr Maj objął ordynaturę Oddziału Laryngologicznego w nowo wybudowanym Szpitalu Wojewódzkim w Tychach. Był organizatorem tego oddziału i kierował nim przez ponad 20 lat, do roku 1994. Pod jego kierownictwem kilkunastu lekarzy uzyskało drugi stopień specjalizacji w dziedzinie laryngologii. W pracy zawodowej i naukowej dr Maj wykazywał niezwykłą skrupulatność, sumienność i dociekliwość. Mimo że był bardzo wymagającym szefem, był lubiany i ceniony zarówno przez swoich współpracowników, jak i uczniów. Takie laudacje, jak ta dr Świerczyńskiego, doktorowi Janowi Majowi z pewnością wystawiłaby większość specjalizowanych przez niego lekarzy. Ceniony był przez swoich przełożonych, a z prof. Ceypkim utrzymywał stały, ciepły i serdeczny kontakt.

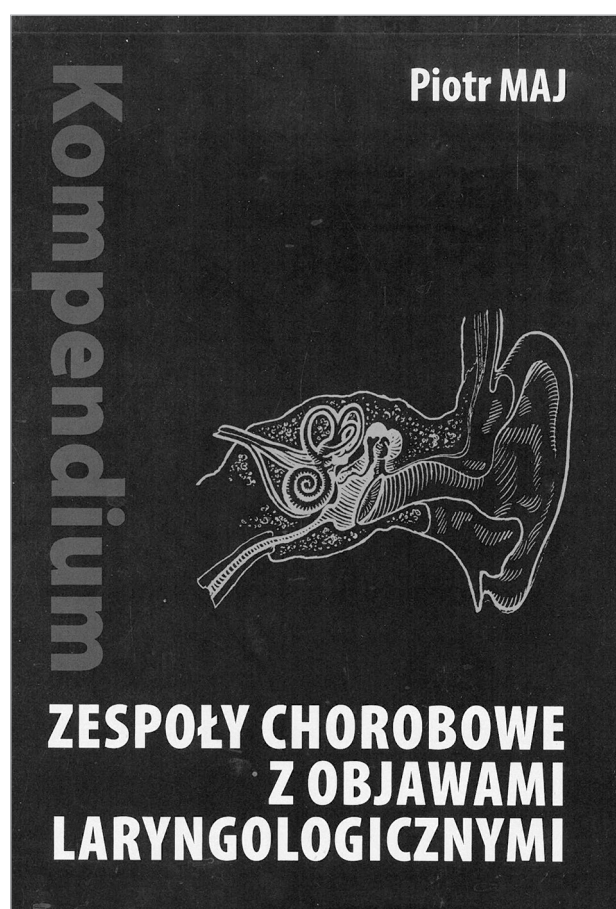
Przez wiele lat brał udział w cyklicznie organizowanych zebraniach Śląskiego i Opolskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Otolaryngologicznego, prezentując swoje naukowe dokonania, poparte nie raz ciekawą kazuistyką. Bywał w Operze w Bytomiu oraz w Operetce w Gliwicach, utrzymując towarzyskie kontakty z artystami tych scen, którzy niejednokrotnie byli jego pacjentami. Bliskie stosunki łączyły go także ze środowiskiem akademickim Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Najwyżej cenił kuchnię domową swojej żony, ze szczególnym uwzględnieniem zrazów oraz ptyśków. Do partii politycznych nigdy nie należał [13–14].

Od wczesnej młodości uprawiał sport, fascynował się piłką nożną, był czynnym zawodnikiem. W późniejszych latach, już jako laryngolog, współorganizował towarzyskie spotkania w piłce nożnej drużyn reprezentujących Kliniki Chirurgii i Laryngologii w Zabrze. W jednym z meczów „Wyrstek” – „Migdałek” strzelił trzy bramki. Później śledził transmisje telewizyjne z meczów piłki nożnej oraz ze skoków narciarskich [12].

Związek małżeński z Anną Smużyńską (ur. 27 lipca 1926 r.) zawarł 18 lipca 1951 r. Anna, magister farmacji, początkowo była zatrudniona w Kieleckim Przedsiębiorstwie Aptek Społecznych w Ostrowcu Świętokrzyskim, a po przeniesieniu się rodziny do Gliwic – przez wiele lat kierowała apteką w Szpitalu Miejskim w Gliwicach. Pracowita, obdarzona ciepłą osobowością, wspie-

6. Dysertacja doktorska Jana Maja pt. *Ocena leczenia zachowawczego nabytych perlaków ucha środkowego* [maszynopis], Katowice (Polska) 1968. Zbiory Andrzeja Kierzka

7. Stronica tytułowa książki dra Piotra Maja pt. *Zespoły chorobowe z objawami laryngologicznymi* (Wydawnictwo Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, Szczecin (Polska) 2013). Zbiory dra med. Piotra Maja

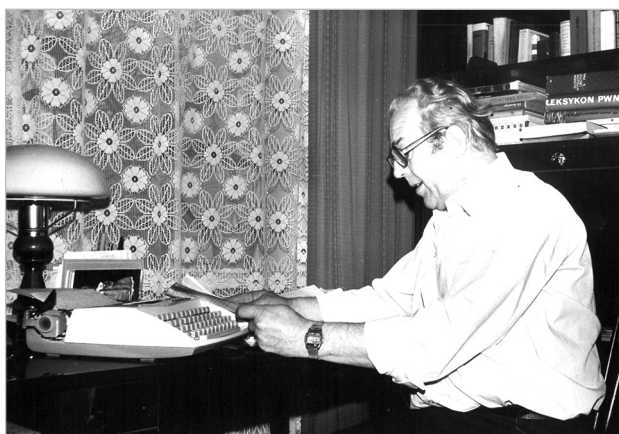
rała swojego męża w pracy zawodowej i życiu rodzinnym. Małżonkowie doczekali się dwójki dzieci: Piotra (ur. 1951 r.) i Barbary (ur. 1953 r.), którym wpajali zasady uczciwości i pracowitości oraz stałe dążenie do realizacji ambicji zawodowych. W gliwickim mieszkaniu rezydowały kolejno dwa psy: Kaja – seterka irlandzka, i Atti – cocker spanielka, które były sympatiami pana domu. Od 1981 r. Jan mieszkał wraz żoną w Tychach.

Syn Piotr kontynuuje tradycję zawodową swojego ojca. Po ukończeniu studiów lekarskich w Śląskiej Akademii Medycznej podjął pracę w II Klinice Otolaryngologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze, gdzie uzyskał I stopień specjalizacji. Później na 40 lat związał się z Kliniką Otolaryngologii Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, gdzie specjalizował się szczególnie w zakresie chirurgii onkologicznej. W 1984 r. roku

uzyskał II stopień specjalizacji z zakresu otolaryngologii, a w 1994 r. obronił pracę doktorską pt. *Ocena klinicznej przydatności przeszczepu uszypułowanego płata tarczycy lub ślinianki podżuchwowej w chirurgii rekonstrukcyjnej po częściowej laryngektomii*, uhonorowaną wyróżnieniem *summa cum laude*. Nadal czynnie wykonuje zawód lekarza.

Córka Barbara Kliszczewicz w 1977 r. ukończyła studia na Politechnice Śląskiej w Gliwicach i rozpoczęła pracę na Wydziale Budownictwa, gdzie pracuje do dziś. W 1996 r. obroniła z wyróżnieniem pracę doktorską, a w 2015 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk technicznych. Obecnie zajmuje stanowisko profesora Politechniki Śląskiej w Katedrze Geotechniki i Dróg.

Aktualnie rodzinę tworzą: dwoje dzieci Piotra – Michał i Anna – wraz z małżonkami i trojgiem jego wnucząt: Antoniną, Stanisławem i Marią, oraz dwóch synów Barbary – Przemysław i Radosław – wraz z małżonkami i trojgiem jej wnucząt: Julią, Miłoszem i Emilią.

8. Doktor medycyny Jan Maj podczas pracy naukowej, ok. 1984 r. Zbiory dra med. Piotra Maja

9. Doktor medycyny Jan Maj w czasie domowego odpoczynku, ok. 1984 r. Zbiory dra med. Piotra Maja

Warto wspomnieć, że tradycję zawodów medycznych kontynuują Michał (fizjoterapeuta, dr nauk medycznych) oraz Antonina (studentka Wydziału Lekarskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego). Lekarką jest także żona Radosława, Beata.

Doktor Jan Maj zmarł 27 marca 1998 r., a jego żona Anna – 24 stycznia 2002 r. Zostali pochowani we wspólnym grobie na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach przy ul. Kozielskiej (strefa I, część B, pole 6, nr grobu 19–20) [13].

10. Doktor medycyny Jan Maj (pierwszy z lewej) ze współpracownikami Oddziału Laryngologicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gasińskiego w Tychach, 1977 r. Zbiory dra med. Piotra Maja

Autor niniejszej publikacji pozwala sobie na reminiscencję sprzed kilkudziesięciu lat.

W piękny słoneczny czerwcowy poranek 1964 r., w dniu rozpoczęcia wolontariatu w Klinice, dr med. Andrzej Bętkowski, ówczesny st. asystent Kliniki Laryngologii w Zabrze, przedstawił mnie kierownikowi Kliniki – prof. Tadeuszowi Ceypkowi, doc. Wacławowi Kuśnierczykowi oraz pozostałym pracownikom. Profesor Ceypek zdecydował, że kierownikiem mojej specjalizacji z laryngologii na pierwszy stopień zostanie dr Jan Maj. Ten spojrzał mi w oczy, uśmiechnął się szeroko, spokojnym głosem oznajmił: „będzie OK”, klepnął mnie po plecach i po parunastu minutach zaprowadził do pokoju badań, gdzie rozpocząłem zmagania z lustrem czołowym. Wtedy intuicyjnie wyczułem, że chyba trafiłem pod właściwe skrzydła. Pamiętam ten uśmiech doktora – uśmiech pełen sympatii dla drugiego człowieka. Pod kierunkiem doktora i badanie laryngologiczne było jakby prostsze, i arkana nowej specjalizacji jakby łatwiejsze. Wydawało się, że był szczęśliwy, mając świadomość, że jego rozległa wiedza może być potrzebna innym. Był sprawiedliwy w swoich ocenach i bardzo cenił obiektywizm – jako ważną przesłankę swoich działań.

Klinika Laryngologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze była wówczas dobrą naukową placówką i zarazem bardzo nietypową. Tu nie było feudalnego układu, jak w wielu polskich klinikach różnego typu. Tu nie odczuwało się podziału na Tych Wielkich i na tych maluczkich, stawiających pierwsze kroki. I prof. Tadeusz Ceypek, i doc. Wacław Kuśnierczyk, i adiunkci Andrzej Łępkowski oraz Kazimierz Szymczyk, i wreszcie asystenci – Anna Jasieńska, Barbara Dwornicka, Maria

Błaszczynska, Andrzej Bętkowski, Jerzy Kuźniarz, Jan Maj i inni – tworzyli taki właśnie taktowny i niemal koleżeński zespół.

Po ok. trzech tygodniach dostąpiłem niebywałego zaszczytu. Kiedy dr Maj zaczął omawiać szczegóły programu mojej specjalizacji – a ze względu „na ciasnotę pomieszczeń” nie odbyło się to w Klinice, lecz „Pod Gronem”, w ciekawej stylowo i renomowanej restauracji w centrum Zabrze – zaproponował, abyśmy w naszym specjalizacyjnym układzie skrócili dystans, komunikując się po imieniu. W Klinice przy profesorach ta forma, oczywiście, nie była używana, nigdy także jej nie nadużywałem. Czułem się zaszczycony i onieśmielony zarazem. Stale otrzymywałem od mojego Nauczyciela wiele wskazówek praktycznych, jak zabierać się do prac naukowych, udzielał mi również porad życiowych etc.

Doktor Jan Maj był człowiekiem niezmiernie życzliwym, sympatycznym i ciepłym. Jego takt, wrażliwość i rozważa sprawiała, że warto było Go słuchać. Zawsze znajdował czas, aby doradzić, pomóc, wesprzeć. Był po prostu mądry, szczery i przyzwyczajony w każdym działaniu. Zawsze bliski tych, którzy oczekiwali i potrzebowali pomocy. Jego skromny, spokojny sposób bycia wzbudzał zaufanie pacjentów i kolegów lekarzy. To nie są zdawkowe uprzejmości; takim był naprawdę. Miał więc rzadkie dziś cechy – był prawym, życzliwym, serdecznym i szlachetnym człowiekiem [13].

Wspomnienie to nie jest hagiografią, nie jest bezkrytycznym i gloryfikującym biogramem, lecz poddaną z perspektywy kilkudziesięciu lat próbą obiektywnej oceny tego zasłużonego lekarza.

Autor składa podziękowania P. T. Katarzynie Fulbiszewskiej, Piotrowi Majowi, Jarosławowi Markowskiemu oraz Zbigniewowi Świerczyńskiemu za pomoc w powstaniu tego szkicu.

PIŚMIENNICTWO

[1] Szewna – wieś, obecnie położona w województwie świętokrzyskim, w powiecie ostrowieckim, w gminie Bodzechów, licząca ponad 2 tysiące mieszkańców. Od co najmniej 1326 r. istnieje tutaj parafia pw. św. Mikołaja. Obecna świątynia pochodzi z końca XVIII w. Według *Słownika geograficznego Królestwa Polskiego* w latach 80. XIX w. poza kościołem parafialnym wieś posiadała szkołę początkową, kopalnię rudy żelaza, młyn wodny, 67 domów i 430 mieszkańców. Zob. *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. Sulimierski F., Chlebowski B., Walewski W., nakł. F. Sulimierskiego, Druk. „Wieku”, Warszawa (Polska) 1890, t. XI, s. 913.

[2] Dyplom uzyskał 14 sierpnia 1953 r., chociaż ostatni egzamin dyplomowy zdał 17 grudnia 1952 r. i od tego dnia miał prawo do tytułu lekarza. Zob. Pismo Dziekanatu

Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Poznaniu z 28 stycznia 1955. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

[3] J. Maj. Życiorys. b. daty. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

[4] Wojewódzka Komisja Weryfikacyjnej dla Lekarzy i Lekarzy Dentystów w Katowicach. Protokół nr 3668/L/47 z 21 lipca 1960. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

[5] Karta specjalizacyjna na I stopień z otolaryngologii lek. Jan Maj. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

[6] Instytut Onkologii oddział w Gliwicach. Pismo z 30 grudnia 1961 o odbyciu stażu specjalizacyjnego z onkologii w okresie od 2 listopada 1961 do 30 grudnia 1961. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

[7] Klinika Chorób Nerwowych Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrzu. Pismo z 30 grudnia 1961 o odbyciu stażu specjalizacyjnego z onkologii w okresie od 1 października 1963 do 31 grudnia 1963. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

[8] Śląska Akademia Medyczna w Katowicach. Protokół egzaminacyjny z 8 kwietnia 1965 na II stopień z otolaryngologii. lek. Jan Maj. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

[9] Maj J., *Ocena leczenia zachowawczego nabytych perłaków ucha środkowego*, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Katowice (Polska) 1968, 70 ss.

[10] *Księga jubileuszowa z okazji 65-lecia Katedry i Kliniki Laryngologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach*, red. Markowski J., Śląski Uniwersytet Medyczny, Wydawnictwo Sonia Draga, Katowice (Polska) 2016.

[11] Maj P., *Zespoły chorobowe z objawami laryngologicznymi*, Wydawnictwo Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, Szczecin (Polska) 2013.

[12] Świerczyński Z., List e-mailowy do A. Kierzka z 22 sierpnia 2025 r.

[13] Maj P., List e-mailowy z 5 czerwca 2012 r. Zbiory Andrzeja Kierzka.

[14] Kwestionariusz osobowy z 14 kwietnia 1958. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

SPIS RYCIN

1. Jan Maj (1925–1993). Zbiory dra med. Piotra Maja
2. Życiorys Jana Maja, b. daty. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.
3. Dyplom lekarza Akademii Medycznej w Poznaniu nr 839/53 z 14 sierpnia 1953. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.
4. Protokół Wojewódzkiej Komisji Weryfikacyjnej dla Lekarzy i Lekarzy Dentystów w Katowicach 839/53

nr 3648/L/47 z 1 lipca 1960. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

5. Zaświadczenie specjalizacyjne II stopnia w dziedzinie laryngologii Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej z 8 kwietnia 1965. Zbiory Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach, b. sygn.

6. Dysertacja doktorska Jana Maja pt. *Ocena leczenia zachowawczego nabytych perlaków ucha środkowego* [maszynopis], Katowice (Polska) 1968. Zbiory Andrzeja Kierzka

7. Strona tytułowa książki dra Piotra Maja pt. *Zespoły chorobowe z objawami laryngologicznymi* (Wydawnictwo Po-

morskiego Uniwersytetu Medycznego, Szczecin (Polska) 2013). Zbiory dra med. Piotra Maja.

8. Doktor medycyny Jan Maj podczas pracy naukowej, ok. 1984 r. Zbiory dra med. Piotra Maja.

9. Doktor medycyny Jan Maj w czasie domowego odpoczynku, ok. 1984 r. Zbiory dra med. Piotra Maja.

10. Doktor medycyny Jan Maj (pierwszy z lewej) ze współpracownikami Oddziału Laryngologicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gasińskiego w Tychach, 1977 r. Zbiory dra med. Piotra Maja